

Struktura zaměstnanosti Moravskoslezský kraj

Obsah

1	Vybrané základní údaje pro Moravskoslezský kraj	2
2	Struktura zaměstnanosti	3
2.1	ZASTOUPENÍ PROFESNÍCH TŘÍD V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCO	4
2.2	ZAMĚSTNANOST VE VYBRANÝCH ODVĚTVÍCH V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI – PODLE CZ-NACE .	5
2.3	STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH PODLE POSTAVENÍ V ZAMĚSTNÁNÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCE	6
2.4	VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCED	8

1 Vybrané základní údaje pro Moravskoslezský kraj

Tab. 1: Vybrané základní údaje pro rok 2019 a 2018

Ukazatel	Moravskoslezský kraj	Česká republika
Počet obyvatel k 31.12.2019	1 200 539	10 693 939
Průměrný věk obyvatel v roce 2019	42,2	42,5
Údaje o ekonomické aktivitě obyvatel ve věku 15-59 let		
Podíl ekonomicky aktivních obyvatel	79,4%	79,8%
Podíl ekonomicky aktivních mužů	83,8%	85,6%
Podíl ekonomicky aktivních žen	74,8%	73,8%
Míra nezaměstnanosti	3,8%	2,1%
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných	36,3%	29,3%
Makroekonomické údaje (rok 2018)		
Podíl kraje na tvorbě HDP	9,5%	-
HDP na 1 obyvatele (průměr ČR = 100 %)	83,5%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Webová stránka kraje: <https://www.msk.cz/>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje:
https://www.msk.cz/assets/skolstvi/dz-msk-2020-final_na-web.pdf

2 Struktura zaměstnanosti

Pro popsání struktury zaměstnanosti v Moravskoslezském kraji a její porovnání se strukturou zaměstnanosti v České republice jsou použity čtyři národní klasifikace, které vycházejí z mezinárodních klasifikací.

- Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO¹ je založena na dvou hlavních principech, a to na druhu pracovního místa a na úrovni dovedností. V tomto srovnání jsou z CZ-ISCO převzaty hlavní třídy profesí.
- Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE² dělí ekonomické činnosti tak, že každé ekonomicky aktivní jednotce přiřazuje kód NACE. Zde se využívá první úroveň klasifikace CZ-NACE, která se označuje alfabetickým kódem.
- Klasifikace CZ-ISCE³ definuje postavení v zaměstnání. Pro účely zpracování tohoto shrnutí jsou z klasifikace převzaty skupiny, a to v podobě, ve které s nimi pracuje Český statistický úřad.
- CZ-ISCED⁴ je klasifikace vzdělání, která uspořádává vzdělávací programy a jejich odpovídající kvalifikace do vzdělávacích úrovní a oborů. V tomto přehledu jsou využity úrovně ISCED.

Shrnutí pro kraj

Rozložení zaměstnaných obyvatel podle hlavních tříd profesí není v rámci celé České republiky a Moravskoslezského kraje příliš odlišné. V ČR je relativně **větší zastoupení** (o 2,1 p. b.) ve třídě **2 Specialisté. Moravskoslezský kraj** vykazuje mírně **vyšší zastoupení** (zhruba o 2 p. b.) ve třídách **5 Pracovníci ve službách a prodeji** a **8 Obsluha strojů a zařízení, montéři**. Ve zbylých třídách profesí jsou rozdíly v rozložení mezi Českou republikou a Moravskoslezským krajem minimální. (srovnání podle CZ-ISCO)

V rámci celé České republiky a Moravskoslezského kraje nenastávají příliš vysoké rozdíly ani v zastoupení zaměstnaných podle odvětví. V České republice i v Moravskoslezském kraji je **relativně nejčastěji zastoupeno** odvětví **C - Zpracovatelský průmysl** (v obou případech tvoří více než čtvrtinu celkové naplněnosti). V tomto odvětví také nastává nejvyšší rozdíl v naplněnosti (o 3,4 p. b.), která v Moravskoslezském kraji činí 30,9 % a v ČR 27,4 %. Rozdíly v rozložení ve zbylých odvětvích v rámci ČR a Moravskoslezského kraje jsou minimální. (srovnání podle CZ-NACE)

Velké rozdíly mezi Českou republikou a Moravskoslezským krajem se neprojevují ani při srovnání rozložení ekonomicky aktivních osob podle postavení v zaměstnání. V obou případech tvoří **zaměstnanci, včetně členů produkčních družstev** více než **čtyři pětiny ekonomicky aktivních osob**. V České republice i v Moravskoslezském kraji jsou zaměstnanci častěji zaměstnáni ve službách než v průmyslu. V rámci **Moravskoslezského kraje** je podíl **zaměstnanců v průmyslu** však **mírně vyšší** (37,5 %) než v rámci celé České republiky (32,1 %). (srovnání podle CZ-ISCE)

Z porovnání obyvatel Moravskoslezského kraje a celé České republiky podle kategorie vzdělání vyplývá, že v Moravskoslezském kraji je relativně **méně zaměstnaných obyvatel s vysokoškolským vzděláním** (21,4 %) a relativně **více** zaměstnaných se **středním vzděláním bez maturity** (37,3 %). Zatímco v celé České republice je čtvrtina zaměstnaných obyvatel s vysokoškolským vzděláním (24,6 %) a třetina se středním vzděláním bez maturity (33,7 %). (srovnání podle CZ-ISCED)

¹ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCO: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-zamestnani-cz-isco-n-f4yhpe3xt8>

² Více informací ke klasifikaci CZ-NACE: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-ekonomicky-ch-cinnosti-cz-nace>

³ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCE: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-postaveni-v-zamestnani-cz-icse>

⁴ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCED: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-vzdelani-cz-isced-2011>

2.1 Zastoupení profesních tříd v Moravskoslezském kraji – podle CZ-ISCO

Klasifikace CZ-ISCO je národní statistická klasifikace, která vychází z mezinárodní klasifikace ISCO-08. Slouží ke sledování struktury zaměstnanosti. Jednotlivá zaměstnání jsou do jednotlivých hlavních tříd řazena podle podobnosti vykonávané práce a potřebné kvalifikace.

Rozložení hlavních tříd profesí je v Moravskoslezském kraji a v rámci ČR podobné. Nejzásadnější rozdíly v zastoupení jednotlivých tříd jsou patrné u profesních tříd **2 Specialisté, 5 Pracovníci ve službách a prodeji a 8 Obsluha strojů a zařízení, montéři**. V Moravskoslezském kraji jsou třídy 5 a 8 zastoupeny mírně častěji (zhruba o 2 p. b.) než v rámci České republiky. Naopak třída 2 je (o 2,1 p. b.) častěji zastoupena v rámci ČR. U ostatních tříd je rozdíl v rozložení mezi Moravskoslezským krajem a celou Českou republikou minimální (ne větší než 1,6 p. b.).

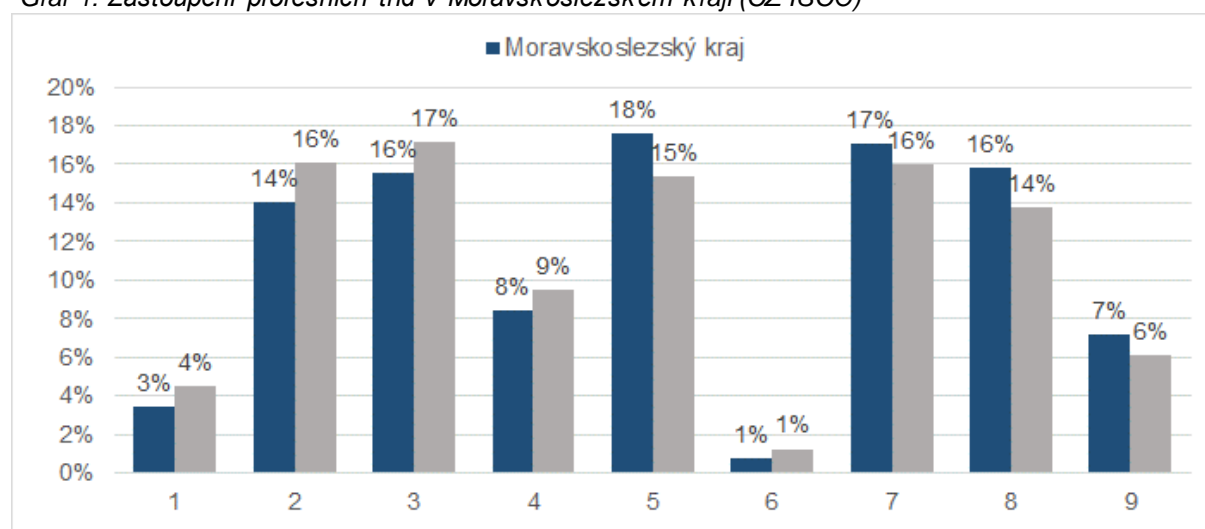
Tab. 2: Zastoupení profesních tříd v Moravskoslezském kraji (CZ-ISCO)

Hlavní třída profesí	Moravskoslezský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
1 Zákodníci a řídicí pracovníci	3,4%	4,8%	1,8%	4,5%	5,9%	2,7%
2 Specialisté	14,1%	12,4%	16,1%	16,1%	13,8%	19,1%
3 Techničtí a odborní pracovníci	15,6%	15,4%	15,8%	17,1%	17,6%	16,6%
4 Úředníci	8,4%	3,1%	14,8%	9,4%	3,6%	16,8%
5 Pracovníci ve službách a prodeji	17,6%	9,6%	27,2%	15,4%	9,4%	22,9%
6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	0,7%	0,8%	0,7%	1,3%	1,4%	1,0%
7 Řemeslníci a opraváři	17,1%	27,5%	4,5%	16,0%	25,4%	4,3%
8 Obsluha strojů a zařízení, montéři	15,8%	21,0%	9,5%	13,7%	18,3%	8,1%
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	7,2%	5,1%	9,8%	6,1%	4,2%	8,5%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Tučně jsou zvýrazněné profesní třídy s nejvyšším rozdílem naplněnosti mezi Moravskoslezským krajem a celou Českou republikou

Graf 1: Zastoupení profesních tříd v Moravskoslezském kraji (CZ-ISCO)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Při porovnání zastoupení mužů a žen v jednotlivých třídách profesí v Moravskoslezském kraji a v rámci celé České republiky se opět projevují spíše **podobné tendence**. Ženy jsou nejčastěji zastoupeny ve třídě 5 Pracovníci ve službách a prodeji (27,2 % v Moravskoslezském kraji; 22,9 % v ČR). Muži nejvíce naplňují třídu 7 Řemeslníci a opraváři (27,5 % v Moravskoslezském kraji a 25,4 % v ČR).

2.2 Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Moravskoslezském kraji – podle CZ-NACE

Klasifikace CZ-NACE, klasifikace ekonomických činností, vychází z klasifikace NACE, která je používaná v Evropské Unii. Slouží k porovnatelnosti statistických dat v rámci celé Evropské unie. Každé statistické jednotce, která vykonává ekonomickou činnost, je přiřazen kód NACE podle její hlavní ekonomické činnosti.

Rozložení podle klasifikace NACE je v Moravskoslezském kraji a v rámci celé ČR **podobné**. V obou případech je nejvíce zastoupeno odvětví **C - Zpracovatelský průmysl** (obojí více než čtvrtina z celku).

Tab. 3: Zaměstnanost v odvětvích v Moravskoslezském kraji (NACE-CZ)

Odvětví	Moravskoslezský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	1,3%	1,7%	0,7%	2,7%	3,4%	1,7%
B Těžba a dobývání	1,8%	2,9%	0,4%	0,6%	0,9%	0,1%
C Zpracovatelský průmysl	30,9%	38,9%	21,2%	27,4%	32,6%	21,0%
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	1,0%	1,2%	0,7%	0,9%	1,3%	0,5%
E Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	1,3%	1,9%	0,6%	1,2%	1,6%	0,7%
F Stavebnictví	6,6%	11,0%	1,2%	7,1%	11,8%	1,3%
G Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	10,9%	8,2%	14,2%	11,2%	9,2%	13,7%
H Doprava a skladování	6,3%	8,5%	3,7%	6,6%	8,9%	3,8%
I Ubytování, stravování a pohostinství	4,1%	1,9%	6,7%	3,7%	2,6%	5,0%
J Informační a komunikační činnosti	2,9%	3,7%	1,8%	3,2%	4,4%	1,7%
K Peněžnictví a pojišťovnictví	1,5%	1,1%	2,0%	2,2%	1,9%	2,7%
L Činnosti v oblasti nemovitostí	0,7%	0,7%	0,6%	0,8%	0,8%	0,8%
M Profesní, vědecké a technické činnosti	3,4%	3,2%	3,5%	4,9%	4,3%	5,6%
N Administrativní a podpůrné činnosti	2,5%	2,0%	3,1%	2,6%	2,3%	3,0%
O Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	5,3%	4,8%	5,8%	6,3%	5,6%	7,1%
P Vzdělávání	7,0%	2,8%	12,0%	6,6%	2,6%	11,6%
Q Zdravotní a sociální péče	8,1%	2,8%	14,4%	7,4%	2,8%	13,3%
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,5%	0,9%	2,2%	1,9%	1,7%	2,1%
S Ostatní činnosti	2,1%	1,1%	3,3%	1,8%	1,0%	2,9%

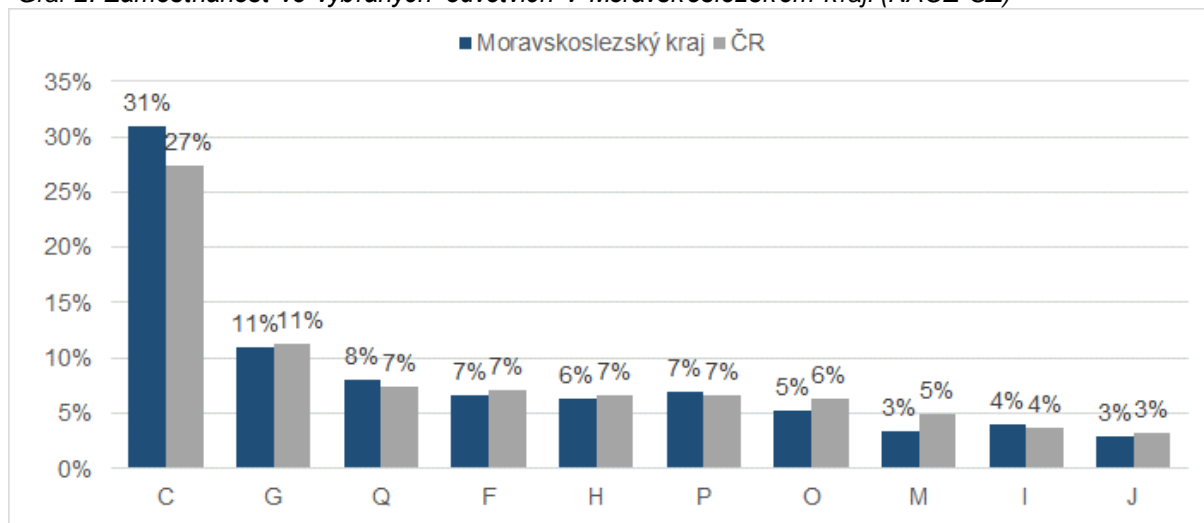
Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Tučně jsou zvýrazněna odvětví s nejvyšším rozdílem naplněnosti mezi Moravskoslezským krajem a celou ČR

Nejzásadnější rozdíly v zastoupení jednotlivých odvětví jsou patrné v nejnepříhodnějším odvětví C – Zpracovatelský průmysl, ve kterém činí rozdíl 3,4 p. b. ve prospěch Moravskoslezského kraje. Ostatní rozdíly mezi jednotlivými odvětvími v ČR a v Moravskoslezském kraji jsou pouze mírné (ne více než 1,5 p. b.).

Při porovnání zastoupení mužů a žen v Moravskoslezském kraji je zřejmé, že ženy jsou výrazně častěji zastoupeny v odvětví **Q - Zdravotní a sociální péče** (o 11,6 p. b.), **P - Vzdělávání** (o 9,3 p. b.) a v odvětví **G – Velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel** (o 6,0 p. b.). Muži naopak v Moravskoslezském kraji dominují v odvětvích **C - Zpracovatelský průmysl** (o 17,8 p. b.) a **F - Stavebnictví** (o 9,8 p. b.). V celorepublikovém srovnání tyto trendy přetrvávají.

Graf 2: Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Moravskoslezském kraji (NACE-CZ)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

2.3 Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Moravskoslezském kraji – podle CZ-ISCE

Klasifikace CZ-ISCE je národní klasifikace vycházející z mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání ISCE-93. CZ-ISCE klasifikuje obsazená pracovní místa v konkrétním časovém období a ekonomicky aktivní osoby podle jejich vztahů k pracovním místům.

Nejširší skupina lidí má v zaměstnání postavení **zaměstnanec**, včetně **členů produkčních družstev**. Celkem v Moravskoslezském kraji spadá do této kategorie 86,4 % zaměstnaných, přičemž v České republice je to 83,2 % zaměstnaných. Více než dvě pětiny ekonomicky aktivních osob (47,9 %) v Moravskoslezském kraji tvoří zaměstnanci ve službách, v celé ČR je to necelá polovina (49,1 %).

Druhou, i když výrazně méně početnou skupinou, jsou **pracující na vlastní účet**. Poměr pracujících na vlastní účet v Moravskoslezském kraji (10,3 %) je mírně nižší než v rámci celé České republiky (13,3 %). V rámci Moravskoslezského kraje i v celé České republice se častěji podniká ve **službách**. Méně početná je skupina **zaměstnavatelů**, kterých je v Moravskoslezském kraji i v rámci celé České republiky kolem 3,0 %. Nejmenší skupinu tvoří pomáhající rodinní příslušníci, těch se v rámci Moravskoslezského kraje i v celé České republice nevyskytuje více než 0,5 %.

Tabulka 4 současně umožňuje srovnávat zastoupení mužů a žen v jednotlivých kategoriích zaměstnání. V rámci celé České republiky jsou ženy procentně více zastoupeny v kategorii zaměstnanců, včetně členů produkčních družstev, a to převážně ve službách. Zároveň relativně častěji spadají do kategorie pomáhající rodinní příslušníci. Muži jsou častěji zaměstnavateli a zároveň častěji pracují na vlastní účet. Tento trend v zastoupení postavení v zaměstnání podle pohlaví je aplikovatelný i na Moravskoslezský kraj.

Muži v Moravskoslezském kraji jsou méně často zaměstnání jako zaměstnanci ve službách (33,2 %) než muži v rámci celé České republiky (37,4 %). A častěji jsou naopak zaměstnání v průmyslu (49,2 %)

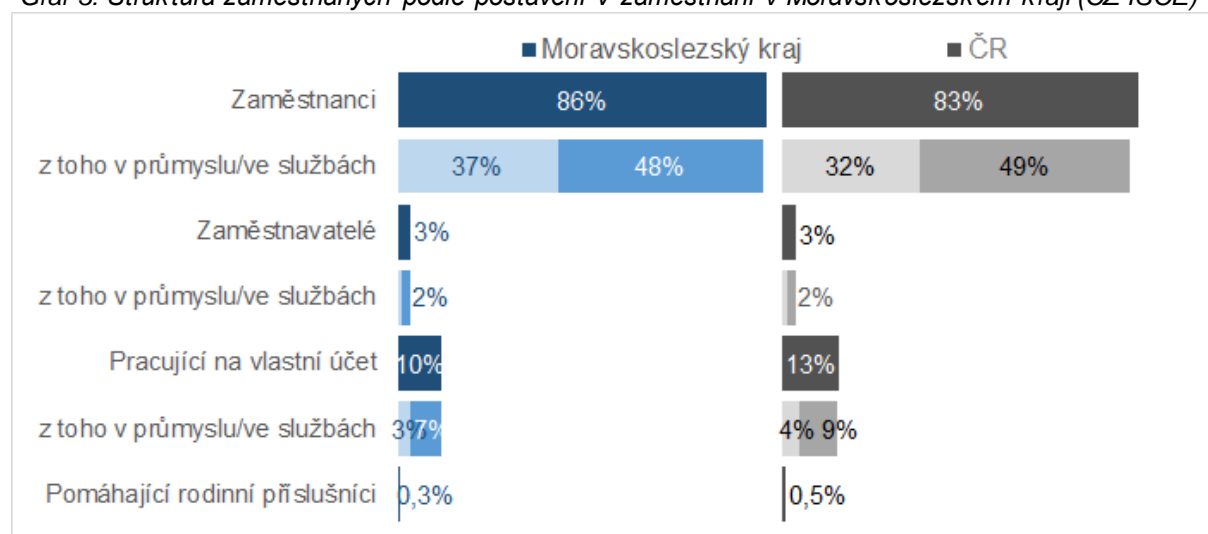
oproti 39,8 % mužů v rámci ČR. Ženy v Moravskoslezském kraji jsou také častěji zaměstnankyněmi v průmyslu než ženy v České republice, oproti mužům je zde však rozdíl pouze mírný (o 0,9 p. b.).

Tab. 4: Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Moravskoslezském kraji (CZ-ISCE)

Postavení v zaměstnání	Moravskoslezský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	86,4%	83,5%	89,8%	83,2%	79,6%	87,7%
z toho v průmyslu	37,5%	49,2%	23,4%	32,1%	39,8%	22,5%
z toho ve službách	47,9%	33,2%	65,7%	49,1%	37,4%	63,7%
Zaměstnavatelé	3,1%	4,1%	1,8%	3,0%	4,0%	1,8%
z toho v průmyslu	1,0%	1,7%	0,3%	0,9%	1,5%	0,2%
z toho ve službách	1,9%	2,3%	1,5%	2,0%	2,4%	1,6%
Pracující na vlastní účet	10,3%	12,3%	7,9%	13,3%	16,2%	9,7%
z toho v průmyslu	2,9%	5,1%	0,3%	4,1%	6,8%	0,7%
z toho ve službách	7,1%	6,7%	7,6%	8,7%	8,5%	8,8%
Pomáhající rodinní příslušníci	0,3%	-	0,5%	0,5%	0,2%	0,9%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Graf 3: Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Moravskoslezském kraji (CZ-ISCE)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

2.4 Vzdelanostní struktura zaměstnaných v Moravskoslezském kraji – podle CZ-ISCED

Klasifikace vzdělání CZ-ISCED vychází z mezinárodní klasifikace ISCED. Tato klasifikace nejprve zařazuje vzdělávací programy a poté klasifikuje jejich kvalifikace, tedy oficiální potvrzení o úspěšném ukončení vzdělávacího programu.

V Moravskoslezském kraji zhruba **pětina** zaměstnaných lidí má **vysokoškolské vzdělání** (21,4 %). V rámci celé České republiky disponuje vysokoškolským vzděláním téměř čtvrtina (24,6 %) zaměstnaných. V Moravskoslezském kraji žije mírně vyšší podíl pracujících lidí se **středním vzděláním bez maturity** (37,3 %) oproti 33,7 % v celé České republice. Zbývající dvě kategorie dokončeného vzdělání vykazují podobnou rozloženost v ČR i v Moravskoslezském kraji.

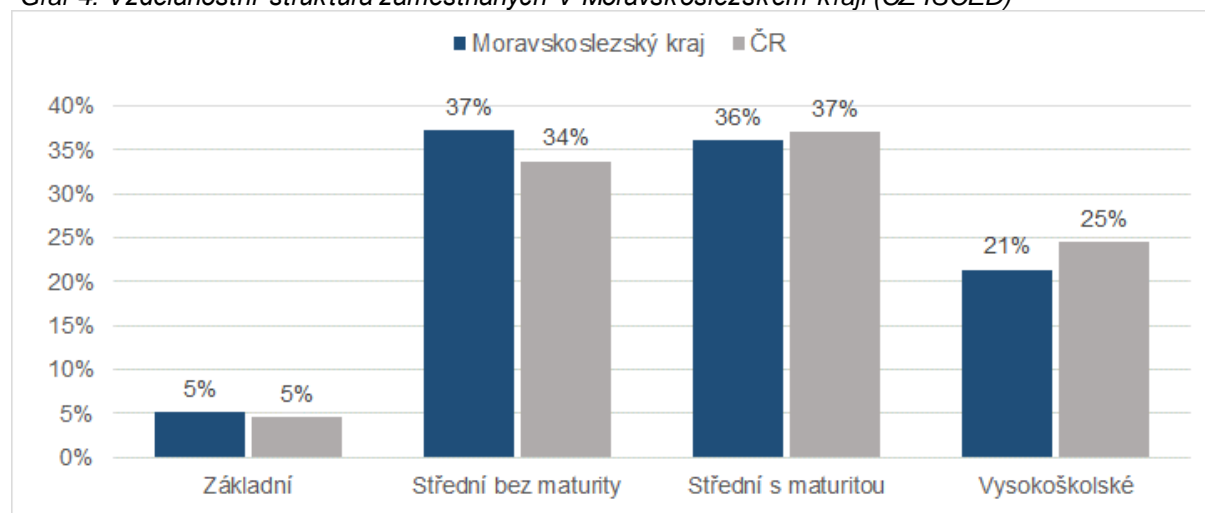
Nejvyšší rozdíly v zastoupení mužů a žen lze nalézt u středního vzdělání bez maturity a středního vzdělání s maturitou. Ženy častěji než muži absolvují střední vzdělání s maturitou a naopak muži častěji ukončují své střední vzdělání bez maturity. Tento trend platí pro Moravskoslezský kraj i pro celou Českou republiku. Tento rozdíl je pravděpodobně spojený s celkovým rozložením profesní struktury České republiky, jelikož oborové a řemeslné profese jsou častěji vyučovány v rámci středního vzdělání, po jehož absolvování žák obdrží výuční list. Tyto profese jsou v České republice stále spíše mužskou doménou.

Tab. 5: Vzdelanostní struktura zaměstnaných v Moravskoslezském kraji (CZ-ISCED)

Dokončené vzdělání	Moravskoslezský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Základní	5,3%	5,3%	5,2%	4,6%	4,2%	5,0%
Střední bez maturity	37,3%	40,4%	33,5%	33,7%	39,4%	26,6%
Střední s maturitou	36,1%	34,2%	38,4%	37,1%	33,5%	41,6%
Vysokoškolské	21,4%	20,1%	22,9%	24,6%	22,8%	26,7%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Graf 4: Vzdelanostní struktura zaměstnaných v Moravskoslezském kraji (CZ-ISCED)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Vydal Národní pedagogický institut České republiky
Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1, roku 2020

Aktuální informace o publikacích Národního pedagogického institutu České republiky
najdete na www.npi.cz